Primă instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. Russu Natalia)
Dosarul nr. 2r-3991/23
2-22144109-02-25r-06122023

D E C I Z I E

23 septembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător Anton Marina
Judecătorii Dulghieru Dorin
Cojocaru Olga

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de către debitorul Î.M. „Direcția construcții capitale”,

în cauza civilă, la contestația depusă de debitorul Î.M. „Direcția construcții capitale” împotriva creditorului S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Romaliischi Maxim nr. 175-5214R/22 din 12 septembrie 2022 cu privire la încasarea dobânzii de întârziere,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2023, prin care contestația a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 30 septembrie 2022 Î.M. „Direcția construcții capitale” a depus în instanța de judecată o contestație către creditorul S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, solicitînd anularea încheierii executorului judecătoresc Romaliischi Maxim nr. 175-5214R/22 din 12 septembrie 2022 cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

În motivarea contestației debitorul a indicat, că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, (sediul Central) din 05.09.2019 a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului, fiind dispusă încasarea în mod solidar din contul Î.M. „Direcția construcții capitale” și Primăria municipiului Chișinău în beneficiul S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului, suma de 3 078 612,38, cu titlu de cheltuieli suportate pentru procedura de pregătire a documentelor, servicii de proiectare, expertiza proiectelor, executarea lucrărilor de construcție și demontarea construcțiilor efectuate la blocul locativ din str. Alba Iulia 10A și suma de 14 061 264 lei, cu titlu de venit ratat, în total suma de 17 139 879,38 lei. Rămasă definitivă la 12.12.2019.

A susținut debitorul, că prin încheierea cu nr. 175-7068/2021 din 24 iunie 2021, executorului judecătoresc Romaliischi Maxim a primit spre executare documentul executoriu nr. 2i-929-3/2018 din 05 septembrie 2019. Potrivit ordinului incaso nr. 279 din 05.04.2022 și nr. 280 din 05.04.2022, a dispus încasarea sumei de 13 139 876,38 lei și respectiv 4 000 000,00 lei. La

27.07.2022, a fost executat ordinul incaso nr. 279 și s-a transferat suma de 13 139 876,38 lei, iar la 28.07.2022 a fost executat ordinul incaso cu nr. 280 și s-a transferat suma de 4 000 000,00 lei.

A menționat debitorul, că conform încheierii privind calcularea dobânzilor de întârziere, pretinsă a fi emisă de către executorul judecătoresc Romaliischi Maxim cu nr. 175-5214R/2022 din 12.09.2022, s-a dispus încasarea de la reclamant/debitor în mod solidar suma în mărime de 5 415 810,14 lei.

A comunicat, că calculul dobânzilor de întârziere, în valoare de 5 415 810,14 lei și 14180,07 lei, care a stat la baza emiterii încheierii cu nr. 175-5214R/2022 din 12.09.2022, a fost elaborat de calculatorul plasat pe site-ul: www.prolex.md la data de 21.09.2022, ora 1159 , pentru perioada 12.12.2019 - 28.07.2022, adică peste o perioadă de 46 de zile de la achitarea integrală a datoriei.

A relevat, că contrar prevederilor art. 24 alin. (1) al Codului de executare, executorul judecătoresc a dispus calcularea dobânzilor de întârziere potrivit ratelor stabilite de către Banca Națională a Republicii Moldova, contrar faptului că Codul de executare prevede calcularea dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării, în funcție de rata inflației.

În acest context a menționat, că noțiunea de dobândă de întârziere și rata inflației reprezintă indici calitativi distincți, ce se publică pe site-ul oficial al Băncii Naționale: www.bnm.md și care urmează a fi calculați diferit. Mai mult, conținutul textului legal obligă aplicarea în toate cazurile a ratei inflației.

A susținut, că executorul judecătoresc a aplicat eronat rata dobânzii de întârziere, în pofida prevederilor legale care obligă la efectuarea calculelor în funcție de rata inflație-potrivit calculatorului indicilor prețurilor de consum, în corespundere cu rata inflației, de pe site-ul oficial al Biroului Național de Statistică: https://statbank.statistica.md/pxweb/application/calculatoripc/. Contrar prevederilor art. 942 al Codului civil al. (2), executorul judecătoresc a dispus calcularea ratei inflației plus 9 % puncte procentuale. Acest calcul este eronat din motiv că potrivit prezentului articol urma să aplice rata inflației plus 5 % puncte procentuale sau să aplice un alt mod de calcul doar 9% puncte procentuale pe an. Este un calcul eronat. Constată că, modul de efectuarea a calculului cu privire la dobânda de întârziere este total greșit.

A mai invocat debitorul, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de executare, încheierea executorului judecătoresc se emite, în condițiile alin.(l) al prezentului articol, doar la momentul încasării/executării sumei obligației principale.

A susținut, că încheierea contestată nu a fost emisă în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (2) Cod de executare la data de 27.07.2022 pentru ordinul incaso nr. 279 și la data de 28.07.2022 pentru ordinul incaso nr. 280. Potrivit ordinului de incaso nr. 279 din 05.04.2022 și nr. 280 din 05.04.2022, momentul executării obligației principale reprezintă ziua de 27.07.2022 și respectiv 28.07.2022.

A notat, că încheierea nr. 175-5214R/2022 urma să fie emisă de executorul judecătoresc Romaliischi Maxim cu privire la calcularea sumelor ce rezultă din întârziere, în ziua de 27.07.2022 și respectiv 28.07.2022, însă încheierea cu nr. 175- 5214R/2022 a fost emisă cu 46 de zile mai târziu.

De asemenea a relevat, că și calculele elaborate și inserate în încheiere, emise prin intermediul site-ului: www.prolex.md, datează cu 21.09.2022, ora 11:59, respectiv calculele au fost efectuate peste 9 zile de la momentul emiterii încheierii.

A relatat, că în adresa debitorului Î.M. „ Direcția construcții capitale” nu a parvenit nici un document executoriu în original.

A concretizat, că la executorul judecătoresc creditorul s-a adresat abia peste 6 luni, fapt confirmat de către însăși executorul judecătoresc, Romaliischi Maxim, indicat în încheierea de intentare a procedurii de executare nr. 175-7068/2021 din 24 iunie 2021.

A susținut, că tergiversarea executării ordinilor incaso se datorează exclusiv acțiunilor ilegale comise în cadrul procedurii de executare însăși ale executorului judecătoresc Romaliischi Maxim.

În drept, Î.M. „Direcția construcții capitale” și-a întemeiat cererea cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc în baza dispozițiilor de la art. art. 24, 66, 67, 161 Cod de executare, art. art. 874, 942 Cod civil, art. 68 din Legea nr. 181 din 25 iulie 2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale și a solicitat anularea, drept ilegală, a încheierii cu privire la calcularea dobânzilor de întârziere în mărime de 5 415 810,14 lei, dispuse a fi încasate de la reclamantul/debitorul Î.M. „Direcția construcții capitale” și Primăria municipiului Chișinău, emisă de către executorul judecătoresc Romaliischi Maxim cu nr. 175-5214R/22 la 12 septembrie 2022, derivată din executarea titlului executoriu nr. 2i-929- 3/2018, emis de Judecătoria Chișinău, (sediul Central), la 05 septembrie 2019, privind încasarea de la debitorul Î.M. „Direcția construcții capitale” și Primăria municipiului Chișinău în beneficiul S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului a sumei de 17 139 879,38 lei.

La data de 03 noiembrie 2022, prin intermediul Direcţiei evidenţă şi documentare procesuală din cadrul instanței de judecată, creditorul S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului, a depus referință, prin care a solicitat respingerea contestației, ca fiind neîntemeiată (f. d. 137-211).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2023, s-a respins ca neîntemeiată contestația depusă de debitorul Î.M.„Direcția construcții capitale” împotriva creditorului S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Romaliischi Maxim nr. 175-5214R/22 din 12 septembrie 2022 cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Nefiind de acord cu actul judecătoresc, la data de 28 noiembrie 2023 debitorul Î.M. „Direcția construcții capitale” a depus cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2023, cu restituirea cauzei la rejudecare.

În susținerea cererii de recurs partea a indicat că, consideră încheierea primei instanțe, ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Relevă recurentul că, prin încheierea contestată a fost soluționată drepturile patrimoniale ale debitorului Primăria mun. Chișinău, care nu a fost atrasă în proces, servind drept temei de înaintare a prezentului recurs.

Consideră, că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2023 este neîntemeiată, cu aplicarea incorectă a normelor de drept procedural.

Întru elucidarea pe deplin a tuturor circumstanțelor cauzei și aplicarea corectă a normelor de drept procedural solicită debitorul admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2023, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul remarcă că, din materialele cauzei nu se poate stabili momentul recepționării de către recurent a încheierii contestate. Prin urmare, recursul depus la data de 28 noiembrie 2023, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 30 octombrie 2023, se consideră depus în termen.

Verificând încheierea contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate şi temeiurilor de drept invocate, Colegiul consideră recursul ca fiind întemeiat şi care urmează a fi admis, iar pricina remisă la rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de recurs reține că în conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În temeiul art.1 alin.(1) şi (2) Cod de executare, procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

În scopul îndeplinirii sarcinii prevăzute la alin.(1), legislația privind executarea stabilește competența executorului judecătoresc, modul şi condițiile de executare silită a documentelor executorii.

Conform prevederilor art.10 Cod de executare, (1) Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile. (2) Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condiţiile legii şi se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobînzilor, a penalităţilor sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum şi a cheltuielilor de executare. (3) Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu..

Conform prevederilor art. 24 alin.(1) Cod de executare, la cererea creditorului, executorul judecătoresc este în drept să calculeze şi să încaseze dobânzile, penalitățile şi alte sume rezultate din întârzierea executării, în funcție de rata inflației şi în conformitate cu art. 619 din Codul civil. Cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării poate fi depusă doar executorului judecătoresc ce deține documentul executoriu prin care se stabilește obligația principală, până la stingerea acesteia. Sumele menționate se calculează de la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanţa a devenit exigibilă (scadentă) şi până la data plăţii efective a obligației cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă şi durata suspendării procedurii de executare, în condițiile prevăzute de prezentul cod.

Potrivit dispozițiilor art. 161 alin. (1) Cod de executare, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acţiunile/inacţiunea acestuia pot fi contestate de către părți şi de alţi participanţi la procesul de executare, precum şi de terţii care consideră că prin actele de executare sau acţiunile/inacţiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege.

Conform prevederilor art. 162 Cod de executare, actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanţii la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terţii care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte. Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condiţiile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 163 Cod de executare (1) Reclamaţiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acţiunilor/inacţiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condiţiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanţei de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicaţii scrise referitoare la actele contestate; (2) În cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probaţiunii este pusă în seama reclamantului; (3^2) Dacă se contestă cuantumul onorariului executorului judecătoresc, reclamația se înaintează împotriva acestuia; (4) Încheierea instanței de fond poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 269 alin.(1) Cod de procedură civilă, dispozițiile primei instanțe sau ale judecătorului prin care cauza nu se soluționează în fond se emit în formă de încheiere. Aceasta se emite în camera de deliberare în condițiile art. 48. Alin.(4) indică, că încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanților la proces, cu excepția cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezența participanților la ședința de judecată.

Din materialele cauzei Completul judiciar a reținut, că prin contestația înregistrată pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) la data de 30 septembrie 2022, debitorul Î.M. „Direcția construcții capitale” a solicitat anularea încheierii executorului judecătoresc Romaliischi Maxim nr. 175-5214R/22 din 12 septembrie 2022 cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 5 415 810,14 lei, dispusă a fi încasată de la debitorii Î.M. „Direcția construcții capitale” și Primăria municipiului Chișinău, în temeiul titlului executoriu nr.2i-929-3/2018, emis de Judecătoria Chișinău, (sediul Central), la 05 septembrie 2019, privind încasarea de la Î.M. „Direcția construcții capitale” și Primăria municipiului Chișinău în beneficiul S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului a sumei de 17 139 879,38 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2023, s-a respins ca neîntemeiată contestația depusă de debitorul Î.M. „Direcția construcții capitale” împotriva creditorului S.A. „Locuințe pentru toți” în procedura planului, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Romaliischi Maxim nr. 175-5214R/22 din 12 septembrie 2022 cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Completul judiciar, analizând materialele cauzei în raport cu poziția expusă de părți, constatările și concluziile instanței de fond din încheierea atacată, toate coroborate la cadrul legal aplicabil, atestă că actul judecătoresc este unul neîntemeiată, urmând a fi casat, cu restituirea cauzei la rejudecare, deoarece erorile admise nu pot fi remediate în procedura de recurs.

Astfel, potrivit materialelor cauzei Completul a stabilit, că debitorul Î.M. ,,Direcția construcții capitale” contestă încheierea executorului judecătoresc Romaliischi Maxim nr. 175-5214R/22 din 12 septembrie 2022, prin care s-a dispus încasarea **solidară** de la debitorii Î.M. ,,Direcția construcții capitale” și Primăria municipiului Chișinău dobânda de întârziere pentru perioada 12.12.2019-28.07.2022 în mărime de 5 415 810,14 lei, rezultată din întârzierea executării documentului executoriu nr.2i-929-3/2018, emis de Judecătoria Chișinău, (sediul Central).

În atare circumstanțe Colegiul consideră soluția dată în prezentul litigiu drept una neîntemeiată, or, instanţa de fond nu a dispus atragerea în proces a debitorului Primăria mun. Chișinău, nefiindu-i astfel atribuită calitate procesuală, contrar faptului că prin încheierea executorului judecătoresc Romaliischi Maxim nr. 175-5214R/22 din 12 septembrie 2022, s-a dispus încasarea solidară a dobânzii de întârziere de la debitorii Î.M. ,,Direcția construcții capitale” și Primăria municipiului Chișinău.

Prin urmare, ne atragerea în proces a debitorului Primăria mun. Chișinău, are drept consecinţă, soluţionarea de către instanţă a problemei drepturilor unei persoane care nu a fost implicată în proces, adică ne acordarea unui statut procesual de participant la proces, ce i-ar oferi posibilitatea de a-şi apăra în mod efectiv drepturile şi interesele, fapt care impune o limitare de acces la justiție, respectiv o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, concluzie relevată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza ”Business şi Investiţii pentru toţi contra Republicii Moldova” (13 ianuarie 2010, nr. 39391/04).

Momentele anterior descrise indică la temeinicia recursului, or, modul în care a fost examinată cauza indică la vicierea procedurii, iar omisiunile instanței de fond nu pot fi înlăturate la examinarea cauzei în procedura de recurs, situația care impune admiterea cererii de recurs, casarea încheierii emise în pricină și restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță. În caz contrar, menținerea actului judecătoresc adoptat urmare a unei examinări defectuoase și viciate are ca consecință încălcarea dreptului de acces la justiție și a unui proces echitabil a creditorului, drept garantat de art. 6 paragraf 1 CEDO, situație care nu poate fi admis și acceptată de instanța de recurs.

Din considerentele enunțate Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de debitorul Î.M. ,,Direcția construcții capitale”, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 30 octombrie 2023 și a trimite cauza la rejudecare în instanța de fond, iar în cadrul procedurii în fond urmând a fi înlăturate neajunsurile constate și descrise de instanța de recurs, omisiuni care, după cum a fost relatat anterior, nu pot fi remediate în procedura de recurs.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de debitorul Î.M. ,,Direcția construcții capitale”.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 30 octombrie 2023, emisă la contestația depusă de debitorul Î.M. ,,Direcția construcții capitale” împotriva creditorului S.A. ,,Locuințe pentru toți” în procedura planului, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Romaliischi Maxim nr. 175-5214R/22 din 12 septembrie 2022 cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător Anton Marina

Judecătorii Dorin Dulghieru

Cojocaru Olga